

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 26. apríla 2012*

„Voľný pohyb tovaru — Články 34 ZFEÚ a 37 ZFEÚ — Vnútroštátna právna úprava stanovujúca zákaz pre maloobchodných predajcov tabaku dovážať tabakové výrobky — Pravidlo týkajúce sa existencie a fungovania monopolu na predaj tabakových výrobkov — Opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia — Odôvodnenie — Ochrana spotrebiteľov“

Vo veci C-456/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal Supremo (Španielsko) z 1. júla 2010 a doručený Súdnemu dvoru 17. septembra 2010, ktorý súvisí s konaním:

Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT)

proti

Administración del Estado,

za účasti:

Unión de Asociaciones de Estanqueros de España,

Logivend SLU,

Organización Nacional de Asociaciones de Estanqueros,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, sudcovia J. Malenovský (spravodajca), R. Silva de Lapuerta, G. Arestis a T. von Danwitz,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. novembra 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT), v zastúpení: J.E. Garrido Roselló, abogado,

* Jazyk konania: španielčina.

- španielska vláda, v zastúpení: B. Plaza Cruz a S. Centeno Huerta, splnomocnené zástupkyne,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci B. Tidore, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: A. Alcover San Pedro, L. Banciella a G. Wilms, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 34 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT) a Administración del Estado vo veci vnútroštátnych ustanovení, ktoré majiteľom predajní s tabakom a poštovými známkami (ďalej len „maloobchodní predajcovia tabaku“) zakazujú dovážať tabakové výrobky z iných členských štátov.

Vnútroštátny právny rámec

- 3 V zmysle článku 1 ods. 1 a 2 zákona č. 13/1998 o organizácii trhu s tabakom a o daňovej právnej úprave (Ley 13/1998 de Ordenación del Mercado de Tabacos y Normativa Tributaria) zo 4. mája 1998 (BOE č. 107 z 5. mája 1998, s. 14871) v znení zmien a doplnení (ďalej len „zákon č. 13/1998“):

„1. Trh s tabakom sa liberalizuje, s výnimkou obmedzení upravených v tomto zákone, a preto sa ruší monopol na výrobu, dovoz a veľkoobchodný predaj tabakových výrobkov vyrobených mimo Spoločenstva... na území Pyrenejského polostrova, Baleárskych ostrovov, Ceuty a Melilly.

2. Každá fyzická a právnická osoba, ktorá má právnu spôsobilosť na výkon obchodných činností, môže vykonávať činnosti uvedené v odseku 1 vo forme a za podmienok, ktoré sú upravené v článkoch 2 a 3 tohto zákona. Avšak osoby, ktoré spĺňajú skutkové znaky situácií vymenovaných nižšie, alebo ktoré ich budú spĺňať, nemôžu vykonávať uvedené činnosti:

...

- c) byť [maloobchodným predajcom tabaku], mať povolenie na predaj s prirážkou alebo byť majiteľom jednej z predajní tabaku, ktorá podlieha osobitnému režimu...“

- 4 Článok 2 ods. 3 tohto zákona znie:

„Výrobcovia a prípadne aj dovozcovia majú povinnosť zabezpečiť, aby [tabakové výrobky] boli dostupné na celom území, na ktoré odkazuje článok 1 ods. 1, za predpokladu, že je po týchto výrobkoch dopyt.“

- 5 Článok 3 ods. 1 toho istého zákona stanovuje:

„Dovoz a veľkoobchodná distribúcia tabakových výrobkov bez ohľadu na ich pôvod nie sú obmedzené, vyžaduje sa len predloženie príslušného vyhlásenia o dodržaní [platných pravidiel] Komisie pre trh s tabakom...“

6 Článok 4 zákona č. 13/1998 stanovuje:

„1. Maloobchod s tabakovými výrobkami má v Španielsku, s výnimkou Kanárskych ostrovov, naďalej formu štátneho monopolu vykonávaného prostredníctvom predajní tabaku a poštových známok.

2. Maloobchodné ceny rôznych druhov, značiek a foriem tabaku, ktoré majú byť uvedené na trh v Španielsku, s výnimkou Kanárskych ostrovov, určujú výrobcovia, prípadne ich zástupcovia či splnomocnenci pre Európsku úniu...

3. [Maloobchodní predajcovia tabaku] musia byť fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi ktoréhokoľvek zo štátov Európskej únie, a túto činnosť vykonávajú na základe štátom udelenej koncesie. ... Nesmú byť majiteľmi ďalšej predajne alebo predajného miesta, na ktorom je povolený predaj s prirážkou, nesmú mať žiadnu profesijnú alebo pracovnú väzbu na niektorého z dovozcov, výrobcov či veľkoobchodných predajcov tabaku, okrem prípadu, že by táto väzba bola prerušená ešte predtým, než bude s konečnou platnosťou vydané povolenie na predaj tabaku.

4. Koncesia na prevádzkovanie predajne tabaku sa udeľuje po vyhlásení verejného obstarávania...

Koncesia sa udeľuje na dvadsaťpäť rokov. ...

...

7. Marža maloobchodných predajcov z predaja tabakových výrobkov, ktoré musia povinne nakupovať u oprávnených veľkoobchodníkov, je 8,5 % maloobchodnej predajnej ceny bez ohľadu na cenu a druh výrobku, jeho pôvod a dodávajúceho veľkoobchodníka. Pri predaji cigariet však platí v každom prípade marža 9 % pre maloobchodného predajcu.

...“

7 Článok 1 ods. 1 kráľovského dekrétu č. 1199/1999 z 9. júla 1999, ktorým sa vykonáva zákon č. 13/1998 (BOE č. 166 z 13. júla 1999, s. 26330, ďalej len „kráľovský dekrét č. 1199/1999“) stanovuje:

„V súlade s článkom 1 zákona [č. 13/1998] každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu spôsobilosť na výkon obchodných činností, môže vykonávať výrobu, dovoz a veľkoobchod s tabakovými výrobkami bez ohľadu na ich pôvod za podmienok upravených v tomto predpise.“

8 Článok 2 ods. 1 tohto kráľovského dekrétu stanovuje:

„Osoby, ktoré spĺňajú skutkové znaky situácií vymenovaných v článku 1 ods. 1, nemôžu vykonávať uvedené činnosti:

...

c) byť [maloobchodným predajcom tabaku], mať povolenie na predaj s prirážkou alebo byť majiteľom jednej z predajní tabaku, ktorá podlieha osobitnému režimu...“

9 Kráľovský dekrét č. 1199/1999 bol zmenený a doplnený kráľovským dekrétom č. 1/2007 z 12. januára 2007 (BOE č. 18 z 20. januára 2007, s. 2845, ďalej len „kráľovský dekrét č. 1/2007“).

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 10 Svojou žalobou podanou na Tribunal Supremo združenie ANETT požaduje od posledného uvedeného vyhlásenie neplatnosti viacerých ustanovení kráľovského dekrétu č. 1/2007, keďže týmto dekrétom bol zmenený a doplnený kráľovský dekrét č. 1199/1999 bez toho, aby sa tým vyriešil údajný rozpor medzi právom Únie a pravidlami, ktoré platia pre tabakový trh a monopol na jeho distribúciu v Španielsku.
- 11 ANETT najmä tvrdí, že zákaz vykonávať dovoz tabakových výrobkov platný pre maloobchodných predajcov tabaku je v rozpore so zásadami voľného pohybu tovaru, ako ich garantuje článok 34 ZFEÚ, keďže tento zákaz predstavuje množstevné obmedzenie alebo opatrenie s rovnakým účinkom.
- 12 Za týchto podmienok Tribunal Supremo rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 34 [ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že zákaz vykonávania dovozu tabakových výrobkov z iných členských štátov uložený [maloobchodným] predajcom tabaku španielskou právnou úpravou predstavuje množstevné obmedzenie dovozu alebo opatrenie s rovnakým účinkom, ktoré sú zakázané Zmluvou o [FEÚ]?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 13 Na ústnom pojednávaní španielska vláda spochybnila prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, keďže odpoveď Súdneho dvora neslúži v žiadnom smere na vyriešenie sporu v konaní vo veci samej, lebo tento spor sa týka zákonnosti kráľovského dekrétu č. 1/2007.
- 14 Tento dekrét totiž mení niektoré ustanovenia kráľovského dekrétu č. 1199/1999 bez toho, aby upravoval alebo iba sa zmienil o zákaze vykonávať dovoz tabakových výrobkov platnom pre maloobchodných predajcov tabakových výrobkov. Tento zákaz vyplýva z článku 4 zákona č. 13/1998 a článku 2 kráľovského dekrétu č. 1199/1999, ktorých sa kráľovský dekrét č. 1/2007 netýka. Z toho vyplýva, že vnútroštátny súd v konaní vo veci samej nemôže zrušiť žiadne ustanovenie, ktoré má súvislosť s týmto zákazom.
- 15 Okrem toho združenie ANETT už podalo žalobu proti kráľovskému dekrétu č. 1199/1999, v ktorom sa uvádza ten istý zákaz, bez toho, aby tento zákaz napadlo; a túto žalobu Tribunal Supremo zamietol. Vzhľadom na zásady právnej istoty a právnej sily rozhodnutej veci vnútroštátny súd nemôže zákaz sporný v konaní vo veci samej opätovne preskúmať.
- 16 Z tohto hľadiska je potrebné pripomenúť, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Zamietnutie návrhu podaného vnútroštátnym súdom Súdny dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri najmä rozsudky zo 7. júna 2007, van der Weerd a i., C-222/05 až C-225/05, Zb. s. I-4233, bod 22, ako aj zo 4. júna 2009, Pometon, C-158/08, Zb. s. I-4695, bod 13).
- 17 V konaní o veci samej síce nie je isté, že má prípadná nezlučiteľnosť dotknutého zákazu s právom Únie vplyv na zákonnosť kráľovského dekrétu č. 1/2007, keďže tento dekrét neupravuje uvedený zákaz a žalobu proti kráľovskému dekrétu č. 1199/1999, v ktorom sa nachádza uvedený zákaz, už Tribunal Supremo zamietol.

- 18 Z celkového pohľadu na vnútroštátne rozhodnutie nie je možné definitívne vylúčiť, že odpoveď Súdneho dvora poslúži na vyriešenie sporu v konaní vo veci samej. Za týchto okolností dôkazy uvedené vyššie samy osebe nepostačujú na vyvrátenie prezumpcie relevantnosti uvedenej v bode 16 tohto rozsudku.
- 19 Následne je potrebné považovať návrh na začatie prejudiciálneho konania za prípustný.

O prejudiciálnej otázke

- 20 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 34 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v konaní vo veci samej, ktorá zakazuje maloobchodným predajcom tabakových výrobkov dovážať tabakové výrobky z iných členských štátov.

O uplatniteľných ustanoveniach

- 21 Európska komisia vo svojich písomných pripomienkach a španielska vláda na pojednávaní zdôraznili, že na rozdiel od toho, čo uviedol vnútroštátny súd vo svojej prejudiciálnej otázke, vnútroštátny právny predpis sa musí posudzovať vo svetle článku 37 ZFEÚ a nie vo vzťahu k článku 34 ZFEÚ. Táto právna úprava sa týka fungovania monopolu obchodnej povahy v zmysle článku 37 ZFEÚ a mala by obmedzujúce účinky na obchodovanie, ktoré je súčasťou tohto monopolu.
- 22 Podľa judikatúry Súdneho dvora je v tejto súvislosti potrebné skúmať pravidlá týkajúce sa existencie a fungovania monopolu vzhľadom na ustanovenia článku 37 ZFEÚ, špecificky uplatniteľné na výkon výlučných práv štátnym monopolom obchodnej povahy (pozri najmä rozsudky z 23. októbra 1997, Franzén, C-189/95, Zb. s. I-5909, bod 35, ako aj z 5. júna 2007, Rosengren a i., C-170/04, Zb. s. I-4071, bod 17).
- 23 Naopak účinok iných ustanovení vnútroštátnej legislatívy, ktoré možno oddeliť od fungovania monopolu, hoci majú na tento monopol vplyv, na obchodovanie v rámci Únie musí byť skúmaný z hľadiska článku 34 ZFEÚ (pozri najmä rozsudky Franzén, už citovaný, bod 36, ako aj Rosengren a i., už citovaný, bod 18).
- 24 Za týchto podmienok je teda potrebné overiť, či zákaz v konaní vo veci samej predstavuje pravidlo týkajúce sa existencie alebo fungovania monopolu.
- 25 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť na jednej strane, že špecifická funkcia dotknutého monopolu spočíva v tom, že koncesionárom je vyhradená exkluzivita na maloobchodný predaj tabakových výrobkov bez toho, aby to znamenalo, že spomínaní predajcovia majú zakázaný dovoz takýchto výrobkov.
- 26 Vo veci samej sporný zákaz zabraňujúci maloobchodníkom s tabakom dovážať tieto výrobky na španielske územie síce má vplyv na voľný pohyb tovaru v rámci Únie, no bez toho, aby upravoval výkon výlučného práva týkajúci sa sporného monopolu.
- 27 Keďže toto opatrenie sa netýka výkonu špecifickej funkcie sporného monopolu, nemôže byť považované za opatrenie týkajúce sa jeho samotnej existencie (pozri analogicky rozsudok Rosengren a i., už citovaný, bod 22).
- 28 Na druhej strane je potrebné poukázať na to, že zákaz dovozu pre maloobchodných predajcov tabakových výrobkov má viesť k uspokojeniu potrieb týchto maloobchodných predajcov od autorizovaných veľkoobchodníkov. Z tohto dôvodu zákaz sporný v konaní vo veci samej môže mať vplyv na fungovanie tohto monopolu.

- 29 Vzhľadom na to, že predmetné opatrenie – na rozdiel od právnej úpravy spornej v konaní, ktoré viedlo k vydaniu už citovaného rozsudku Rosengren a i. – nemá vplyv na jednotlivcov, ale na koncesionárov dotknutého monopolu, teda maloobchodných predajcov tabaku, možno ho oddeliť od fungovania monopolu, keďže sa netýka možnosti maloobchodného predaja tabakových výrobkov na španielskom území, ale týchto výrobkov na dodávateľskom trhu. Toto opatrenie totiž nesmeruje k tomu, aby sa vytvoril systém distribúcie tovarov predmetným monopolom. Cieľom uvedeného opatrenia nie je ani predajná sieť dotknutého monopolu, ani uvedenie na trh alebo reklama výrobkov distribuovaných uvedeným monopolom (pozri analogicky rozsudok Rosengren a i., už citovaný, bod 24).
- 30 Za týchto podmienok sa zákaz v konaní vo veci samej nemôže považovať za pravidlo dotýkajúce sa existencie alebo fungovania monopolu. Na účely overenia zlučiteľnosti takéhoto opatrenia s právom Únie, najmä s ustanoveniami Zmluvy o voľnom pohybe tovaru, nemá článok 37 ZFEÚ význam.
- 31 V dôsledku toho sa vnútroštátna právna úprava zakazujúca maloobchodným predajcom tabaku dovážať tabakové výrobky, o aké ide v konaní vo veci samej, musí posudzovať s prihliadnutím na článok 34 ZFEÚ.

O existencii obmedzenia voľného pohybu tovaru

- 32 Podľa ustálenej judikatúry každá obchodno-právna úprava členských štátov, ktorá môže priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne brániť obchodu v rámci Únie, sa má považovať za opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia v zmysle článku 34 ZFEÚ (pozri najmä rozsudky z 11. júla 1974, Dassonville, 8/74, Zb. s. 837, bod 5, a z 10. februára 2009, Komisia/Taliansko, C-110/05, Zb. s. I-519, bod 33).
- 33 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že článok 34 ZFEÚ odzrkadľuje povinnosť dodržiavať zásady zákazu diskriminácie a vzájomného uznávania výrobkov legálne vyrobených a uvádzaných na trh v iných členských štátoch, ako aj povinnosť zaručiť výrobkom Únie voľný prístup na vnútroštátne trhy (pozri rozsudky Komisia/Taliansko, už citovaný, bod 34, a z 2. decembra 2010, Ker-Optika, C-108/09, Zb. s. I-12213, bod 48).
- 34 Za opatrenia s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia sa teda musia považovať opatrenia prijaté členským štátom, ktorých cieľom alebo účinkom je menej priaznivé zaobchádzanie s tovarmi pochádzajúcimi z iných členských štátov, ako aj pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré musia tieto tovary spĺňať aj v prípade, že sa takéto pravidlá bez rozdielu uplatňujú na všetky výrobky (pozri rozsudky Komisia/Taliansko, už citovaný, body 35 a 37, ako aj Ker-Optika, už citovaný, bod 49).
- 35 Pod ten istý pojem spadá aj akékoľvek iné opatrenie, ktoré bráni výrobkom pochádzajúcim z iných členských štátov k prístupu na trh určitého členského štátu (rozsudky Komisia/Taliansko, už citovaný, bod 37, a Ker-Optika, už citovaný, bod 50).
- 36 V konaní vo veci samej nič neodkazuje na to, že cieľom alebo účinkom vnútroštátnej právnej úpravy je menej priaznivé zaobchádzanie s tabakovými výrobkami z iných členských štátov. Rovnako sa netýka podmienok, ktoré musia tieto výrobky spĺňať.
- 37 Okrem toho je ešte potrebné preskúmať, či táto právna úprava nebráni prístupu tabakovým výrobkom pochádzajúcim z iných členských štátov na španielsky trh.
- 38 Na tento účel je potrebné zdôrazniť, že zákazom pre predajcov tabakových výrobkov dovážať takéto výrobky priamo z iných členských štátov ich táto právna úprava núti zabezpečiť si zásobovanie od autorizovaných veľkoobchodníkov. Takýto spôsob zásobovania však môže spôsobiť viaceré nepríjemnosti, s ktorými by sa predajcovia nestretli, keby uskutočnili dovoz sami.

- 39 Sporní predajcovia môžu predávať tabakový výrobok pochádzajúci z iného členského štátu, len pokiaľ sa takýto výrobok nachádza medzi výrobkami ponúkanými autorizovanými veľkoobchodníkmi v Španielsku a ak ho títo veľkoobchodníci majú na sklade. Ak sa určitý výrobok nenachádza v sortimente výrobkov týchto veľkoobchodníkov, nemajú maloobchodní predajcovia nijakú priamu, flexibilnú a rýchlu možnosť uspokojiť dopyt svojich vlastných zákazníkov, ktorí majú o tento výrobok záujem.
- 40 Toto zistenie nie je možné vôbec spochybniť tým, že je vo vnútroštátnych predpisoch pre dovozcov upravená povinnosť zabezpečiť disponovanie s tabakovými výrobkami na celom území štátu, keď existuje dopyt po týchto výrobkoch. Títo dovozcovia sa totiž môžu rozhodnúť neuskutočniť dovoz určitých výrobkov, pri ktorých existuje príliš malý počet záujemcov, alebo sa môžu rozhodnúť tento dovoz vykonať neskôr. Každý predajca tabakových výrobkov by naopak bol nepochybne schopný namiesto tohto dovozcu flexibilnejším spôsobom reagovať na dopyt klientov, ktorí sú s ním v priamom a častom styku.
- 41 Okrem toho sa maloobchodným predajcom tabakových výrobkov bráni v tom, aby pokryli svoju potrebu v iných členských štátoch, hoci by výrobcovia alebo veľkoobchodníci, ktorí tam sú usadení, mohli najmä v pohraničných oblastiach ponúknuť výhodnejšie rámcové podmienky, buď na základe svojej zemepisnej blízkosti, alebo na základe osobitných dodacích podmienok, ktoré ponúkajú.
- 42 Všetky tieto okolnosti môžu mať negatívne účinky na výber výrobkov, ktoré zahrnú maloobchodníci s tabakom do svojho sortimentu výrobkov, a nakoniec na prístup pre rôzne výrobky pochádzajúce z iných členských štátov na španielsky trh.
- 43 Za týchto podmienok je potrebné konštatovať, že v konaní vo veci samej uvedený zákaz bráni prístupu týchto výrobkov na trh.
- 44 Z toho vyplýva, že právna úprava, o ktorú ide v konaní vo veci samej, je opatrením s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie v zmysle článku 34 ZFEÚ.

O odôvodnení obmedzenia voľného pohybu tovaru

- 45 Podľa ustálenej judikatúry platí, že prekážka voľného pohybu tovaru môže byť odôvodnená dôvodmi všeobecného záujmu vymenovanými v článku 36 ZFEÚ alebo naliehavými požiadavkami. V oboch prípadoch musí byť vnútroštátne opatrenie schopné zaručiť uskutočnenie sledovaného cieľa a nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie (pozri najmä rozsudok Komisia/Taliansko, už citovaný, bod 59 a Ker-Optika, už citovaný, bod 57).

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

- 46 Španielska a talianska vláda tvrdia, po prvé, že zákaz v konaní vo veci samej môže byť odôvodnený potrebou zabezpečiť daňovú a colnú kontrolu tabakových výrobkov a zabezpečiť ich zdravotnícku kontrolu.
- 47 Po druhé, tieto vlády tvrdia, že toto opatrenie je potrebné na dosiahnutie cieľa ochrany spotrebiteľov. Pokiaľ by maloobchodní predajcovia tabakových výrobkov boli oprávnení dovážať tabakové výrobky, mohli by byť v pokušení zvýhodňovať určité výrobky pred inými, čo by poškodilo neutralitu trhu s tabakom.
- 48 Po tretie španielska vláda sa domnieva, že zákaz v konaní vo veci samej je odôvodnený z toho dôvodu, že udelenie možnosti maloobchodným predajcom tabakových výrobkov dovážať tieto výrobky by im vytvorilo nadmernú konkurenčnú výhodu.

- 49 Po štvrté španielska vláda sa domnieva, že pokiaľ ide o obmedzenie voľného pohybu tovaru, jeho odstránenie je potrebné iba v prípade, keď by vytvorilo výhodu pre spotrebiteľov, teda najmä ak by znamenalo zníženie ceny. Keďže je však tabak monopolizovaný výrobok predávaný za pevné ceny, nemalo by odstránenie zákazu dovozu v prípade maloobchodných predajcov tabakových výrobkov pre spotrebiteľa úžitok, pretože by z toho profitovali výlučne maloobchodníci.

Odpoveď Súdneho dvora

- 50 Pokiaľ teda ide o tvrdenia španielskej a talianskej vlády, že je nevyhnutné zabezpečiť kontrolu daní, cla a hygieny tabakových výrobkov, treba pripomenúť, že je vecou príslušných vnútroštátnych orgánov, pokiaľ prijmú opatrenie odchyľujúce sa od zásady stanovenej právom Únie, aby v každom jednotlivom prípade preukázali, že je vhodné na zabezpečenie uskutočnenia sledovaného cieľa a neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. K dôvodom, ktoré členský štát môže uviesť, musí byť priložená analýza spôsobilosti a proporcionality obmedzujúceho opatrenia prijatého týmto členským štátom, ako aj presné údaje, ktoré umožňujú podporu jeho argumentácie (pozri rozsudky z 18. marca 2004, *Leichtle*, C-8/02, Zb. s. I-2641, bod 45, ako aj z 13. apríla 2010, *Bressol a i.*, C-73/08, Zb. s. I-2735, bod 71).
- 51 Španielska a talianska vláda však svoje tvrdenia nepodložili spôsobom, ktorý spĺňa podmienky uvedené v predchádzajúcom bode. Najmä nevysvetlili, v akom rozsahu možnosť maloobchodných predajcov tabakových výrobkov, aby sami dovážali tabakové výrobky, bráni uplatneniu opatrení na kontrolu daní, ciel a hygieny týchto výrobkov.
- 52 Okrem toho je potrebné zamietnuť tvrdenie, ktoré sa opiera o ochranu spotrebiteľov. Dôvodom je skutočnosť, že aj keby sa predpokladalo, že požiadavka zabezpečiť vo všeobecnosti uniformný sortiment výrobkov predstavuje legitímny cieľ všeobecného záujmu, ktorý si zaslúži byť dosiahnutý prostredníctvom právnych predpisov namiesto zákona trhu, dosiahnuť dodržanie tejto požiadavky by v každom prípade bolo možné aj pomocou menej reštriktívnych prostriedkov, ako napríklad uložením povinnosti pre maloobchodných predajcov tabakových výrobkov mať na sklade vopred určený minimálny sortiment výrobkov.
- 53 Okrem toho španielska vláda sa neúspešne dovoláva toho, že dotknuté obmedzenie by sa mohlo odôvodniť tým, že možnosť dovozu tabakových výrobkov by priniesla maloobchodným predajcom tabaku nadmernú konkurenčnú výhodu. Takáto úvaha má totiž výlučne ekonomickú dimenziu. Z ustálenej judikatúry však vyplýva, že čisto ekonomické dôvody nemôžu predstavovať naliehavé dôvody všeobecného záujmu, ktoré by mohli odôvodniť obmedzenie základnej slobody zaručenej Zmluvou (pozri rozsudky z 13. januára 2000, *TK-Heimdienst*, C-254/98, Zb. s. I-151, bod 33, a zo 17. marca 2005, *Kranemann*, C-109/04, Zb. s. I-2421, bod 34).
- 54 Nakoniec je potrebné zamietnuť tvrdenie španielskej vlády, podľa ktorého odstránenie obmedzenia voľného pohybu tovaru možno odôvodniť iba pod podmienkou, že by to mohlo viesť k zvýhodneniu spotrebiteľov. V tomto smere stačí určenie, že v prejednávacom prípade môžu spotrebiteľia mať výhodu z uvedeného zákazu tým, že sa maloobchodným predajcom tabakových výrobkov umožní rozšíriť sortiment výrobkov, ktorým disponujú.
- 55 Na základe vyššie uvedeného je potrebné konštatovať, že obmedzenie, ktoré vyplýva z vnútroštátnej právnej úpravy, o ktorú ide v konaní vo veci samej, nemôže byť odôvodnené dosiahnutím uvádzaných cieľov.
- 56 Preto je na prejudiciálnu otázku potrebné odpovedať, že článok 34 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v konaní vo veci samej, ktoré zakazuje maloobchodným predajcom tabakových výrobkov dovážať tabakové výrobky z iných členských štátov.

O trovách

- ⁵⁷ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 34 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v konaní vo veci samej, ktorá zakazuje majiteľom predajní s tabakom a poštovými známami dovážať tabakové výrobky z iných členských štátov.

Podpisy